

RTU studiju kurss "Attīstības ekonomika"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0047
Nosaukums	Attīstības ekonomika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Jeļena Lonska - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par pasaules valstu ekonomikas attīstības problēmām, kā arī iepazīstināt studentus ar ekonomikas un tautas attīstības pamatjēdzieniem, teorijām un modeļiem. Studiju kurss aptver ekonomiskās attīstības teorētiskos jautājumus, apskata pasaules valstu raksturīgās sociālekonomiskās attīstības atšķirības, analizē apstākļus un faktorus, kas nosaka valstu sociālekonomisko attīstību. Studenti tiks iepazīstināti ar iemesliem un priekšnosacījumiem, kādēļ dažas valstis ir attīstījušās straujāk nekā citas, kā arī uzzinās kādai ir jābūt valsts ekonomiskajai politikai, lai veicinātu ekonomiskās attīstības procesu. Kursa noslēgumā studenti iegūs zināšanas par valstu ekonomisko problēmu cēloņiem un tādām svarīgām attīstības problēmām, kā nabadzība, nevienlīdzība, bezdarbs, iedzīvotāju skaita izmaiņas, apkārtējās vides piesārņojums un resursu nepietiekamība. Studentiem tiks sniegta informācija par attīstības ekonomikas aspektiem un jautājumiem, viņi būs spējīgi analizēt empīriskos pierādījumus par ekonomiskās attīstības modeļiem un kritiski lasīt zinātnisko literatūru par valstu ekonomikas attīstību.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentu spēju izprast un analizēt sociālekonomiskās attīstības procesus, izmantojot attīstības ekonomikas teorijas un modeļus, novērtēt globālos un lokālos attīstības izaicinājumus, kā arī pieņemt pamatotus lēmumus par ekonomiskās attīstības politiku ilgtspējīgā un starpdisciplinārā kontekstā. Studiju kursa uzdevumi: 1) Zināšanas un izpratne – Apgūt attīstības ekonomikas pamatjēdzienus, teorijas un modeļus. – Izprast globālās attīstības tendences un faktorus, kas ietekmē valstu izaugsmi un labklājību. 2) Prasmes – Analizēt valsts ekonomisko politiku un tās ietekmi uz sociālekonomisko attīstību. – Spēt identificēt attīstības problēmas (nabadzību, nevienlīdzību, bezdarbu u.c.) un izstrādāt ieteikumus to risināšanai. – Izskaidrot ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumus un izmantot kvantitatīvās metodes attīstības novērtēšanai. 3) Kompetence – Patstāvīgi iegūt un analizēt attīstības ekonomikas datus un informāciju. – Veikt pierādījumos balstītus secinājumus par attīstības politikas efektivitāti. – Novērtēt cilvēkkapitāla, demogrāfijas, vides un migrācijas faktoru lomu tautsaimniecības attīstībā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Teorētiskās u.c. norādītās literatūras izpēte un analīze 2. Gadījuma izpēte 3. Gatavošanās 1 semināra nodarbībai (1 prezentācijas sagatavošana) 4. Gatavošanās eksāmenam

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Lonska, J. (2015) Teritoriju attīstības novērtēšanas Latvijas reģionos. Rēzeknes Augstskola. 2.Todaro M. P., Smith S. C. (2011) Economic Development (11th Edition) (The Pearson Series in Economics). New York: Prentice Hall. 3.Thirlwall, A. P. (2011) Economics of Development (9th ed.). Palgrave Macmillan. 4.Thirlwall, A.P., Pacheco-Lopez, P. (2017). Economics of Development: Theory and Evidence. Red Globe Press. 5.Taylor, J. E., Lybbert, T. J. (2020). Essentials of Development Economics. Third Edition. University of California Press. 6.Janvry, D.A. (2016). Development economics. London : Routledge, Taylor & Francis Group. Papildu/Additional: 1. Zelmenis, D. (2019). Valsts loma tirgus ekonomikā. Rīgas Stradiņa universitāte. 82 Brīvers, I. (2017). Konservatīva ekonomista skats uz cilvēkiem un pasauli XXI gadsimtā. Dobums. 3. Costanza, R., Hart, M., Posner, S., Talberth, J. (2009). Beyond GDP: The Need for New Measures of Progress. The PARDEE Papers, No. 4, January 2009. Boston University The Frederick S. Pardee Center for the Study of the Longer-Range Future. Available online: http://www.bu.edu/pardee/files/documents/PP-004-GDP.pdf 4. Soubbotina, T. P., Sheram, T. P. (2000). Beyond economic growth: meeting the challenges of global development. The International Bank for Reconstruction and Development. Available online: https://epdf.pub/beyond-economic-growth-meeting-the-challenges-of-global-development.html 5. Stiglitz, J. E., Sen, A., Fitoussi, J. P. (2009). Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. Available online: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/118025/118123/Fitoussi+Commission+report Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. ANO ikgadējie pārskati par tautas attīstību http://www.hdr.undp.org/ 2. ESAO pārskati par dalībvalstu sociāli ekonomisko attīstību https://www.oecd.org/ 3. PEF pārskati par pasaules valstu konkurētspēju https://www.weforum.org/reports 4. Pasaules Bankas datu bāze https://data.worldbank.org/ 5. Eurostat statistikas datu bāze par ES valstīm https://ec.europa.eu/eurostat/home? 6. Ilgtspējīgās attīstības mērķi, interaktīvais panelis https://dashboards.sdindex.org/#/ 7. https://ourworldindata.org/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas makroekonomikā

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Kas ir attīstības ekonomika? Ekonomikas attīstības principi un novērtēšana. Attīstības procesa posmi, mērķi un rādītāji. Klasiskās un neoklasiskās attīstības teorijas, koncepcijas un modeļi.	5	7	1	8
Ekonomikas attīstība un izaugsme: atšķirības. Jēdzienu “ekonomikas izaugsme” un “ekonomikas attīstība” būtība un nošķiršana. Ekonomiskās izaugsmes noteicošie faktori. Nevienlīdzība un izaugsme. Nabadzība, ienākumu sadalījums un nevienlīdzība, sociālā labklājība. Dzīves līmeņa atšķirības starp valstīm. Nabadzības, izaugsmes un nevienlīdzības trīsstūris. Tautas attīstība. Ekonomiskās izaugsmes gadījumu izpēte.	6	9	2	12
Attīstīto un attīstības valstu vispārējie un strukturālie raksturlielumi. Valstu klasifikācija pēc ekonomiskās attīstības un ienākumu līmeņa. Attīstīto un jaunattīstības valstu vispārējās īpašības un daudzveidība. Industrializācijas un postindustrializācijas procesi. Tautsaimniecības nozaru raksturojums. Pasaules valstu ekonomiku struktūra.	6	9	2	12
Ilgtspējīga ekonomiskā attīstība un apkārtējā vide. Ražošanas faktori. Ekonomika un apkārtējā vide. Apkārtējās vides aizsardzība pasaulē. Valstu nodrošinājums ar resursiem. Resursu trūkums. Nevienmērīgs resursu sadalījums pasaulē. Ilgtspējīga ekonomiskā attīstība. Dalīšanas ekonomika.	5	7	2	12
Iedzīvotāji, migrācija un nodarbinātība. Demogrāfiskās izmaiņas. Iedzīvotāju skaita dinamika. Urbanizācija un migrācija. Iedzīvotāju skaita, izglītības līmeņa un sabiedrības veselības ietekme uz ekonomikas attīstību. Cilvēkkapitāls un ekonomikas attīstība.	5	7	2	12
Globalizācija un attīstība. Jaunas attīstības tendences un izaicinājumi 21. gadsimtā (globalizācija, starptautiskā ekonomiskā sistēma utt.). Tirdzniecība un attīstība. Globalizācija un ekonomiskā labklājība.	5	7	1	12
Kopā:	32	46	10	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
1. Zināšanas (zināšanas un izpratne) 1.1. Demonstrēt ekonomikas nozares svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Spēj izskaidrot pasaules ekonomikas attīstības tendences un iekšējās un ārējās vides faktorus un to ietekmi uz sociāli ekonomiskiem procesiem. - Spēj izprast ekonomiskās politikas veidošanas likumsakarības un kritiski izvērtēt tās ietekmi uz sociālo un ekonomisko vidi. - Spēj kvantitatīvi novērtēt ekonomiskās politikas ietekmi uz makroekonomiskiem rādītājiem.	Seminārs, praktiskās nodarbības, eksāmens

2. Prasmes (spēja pielietot zināšanas, komunikācija, vispārējās prasmes) 2.1. Formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus ekonomikas nozarē; tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Spēj izprast un analizēt valsts ekonomisko politiku, ekonomiskās vides izmaiņas izskaidrot atšķirības starp iekšējiem un ārējiem vides faktoriem. - Spēj identificēt aktuālas problēmas, kas var veidoties dažādos tautsaimniecības līmeņos un apstrādāt informāciju un formulēt problēmu un izstrādāt priekšlikums. - Spēj izprast ekonomisko procesu likumsakarības un izprast ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumus un novērtēt to ietekmējošos faktorus	Seminārs, praktiskās nodarbības, eksāmens
3. Kompetence (analīze, sintēze un novērtēšana) 3.1. Patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt ekonomikas informāciju un to izmantot, pieņemot lēmumus un risināt problēmas ekonomikas nozarē. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Spēj izvērtēt un analizēt vides izmaiņu radītās sekas. - Spēj lietot zināšanas un metodes, lai izskaidrotu ilgtspējīgas attīstības jautājumus un veiktu pierādījumos balstītus secinājumus.	Seminārs, praktiskās nodarbības, eksāmens

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Līdzdalības lekcijās un aktivitātes praktiskajās nodarbībās	10
Prezentācija	40
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	26.0	4.0	2.0		*	